

Volume 10, Special Issue, October 2023, p. 257-268
Turkey's 100th Anniversary (29 October 2023)

ArticleHistory:

Received
04/09/2023
Accept
24/10/2023
**Available
online**
25/10/2023

Article Information

Article Type: Research Article

This article was checked by iThenticate.

Doi Number: <http://dx.doi.org/10.17121/ressjournal.3466>

**LOCALIZATION OF THE EDUCATION
MANAGEMENT SYSTEM ACCORDING TO THE
OPINIONS OF SCHOOL ADMINISTRATORS AND
TEACHERS**

OKUL YÖNETİCİLERİ VE ÖĞRETMEN
GÖRÜŞLERİNE GÖRE EĞİTİM YÖNETİM
SİSTEMİNİN YERELLEŞMESİ

Ahmet Yakşı¹

Abstract

This study, which aims to determine the perception of indigenization in educational administration based on the views of school administrators and teachers, was conducted with the survey model, one of the quantitative research methods. The study group of the research consists of 200 teachers and school administrators working in Bağlar district of Diyarbakır province, who were determined using convenience sampling method and responded to the online survey. The data collected using the "Localization of Education Management System Scale" developed by Turhan (2020) were analyzed with the SPSS program. When the findings of the research were examined, it was concluded that administrators and teachers were generally in favour of local administration; their perceptions of localisation in the education management system were high at the level of "Agree" in the overall scale and its sub-dimensions; there was no statistically significant difference according to the variables of marital status, educational status, age, title and institution of employment, but there was a statistically significant difference according to the variables of gender and seniority. In line with the results obtained, it is recommended that the idea of localisation of the education system in our country should be put on the agenda again, necessary studies should be accelerated, effective interaction of internal and external stakeholders should be prepared, open and democratic communication should be ensured and stakeholders' opinions should be included.

Keywords: Teacher, manager, education system, localization.

¹ Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, ahmeddeniz21@gmail.com, 0009-0005-7190-0406

Özet

Eğitim yönetiminde yerleşme algısının okul yöneticileri ve öğretmenlerin görüşlerine dayalı olarak belirlenmesini amaçlayan bu çalışma, nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeliyle yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu; Diyarbakır ili Bağlar ilçesinde görev yapan, kolay ulaşılabilir örneklem yöntemi kullanılarak belirlenen ve çevrimiçi ankete yanıt veren 200 öğretmen ve okul yöneticisi oluşturmaktadır. Turhan (2020) tarafından geliştirilen “Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesi Ölçeği” kullanılarak toplanan veriler SPSS programı ile analiz edilmiştir. Araştırma bulguları incelendiğinde yönetici ve öğretmenlerin genel olarak yerel yönetimden yana görüş bildirdiği; eğitim yönetim sisteminde yerleşme algılarının ölçek geneli ve alt boyutlarında “Katılıyorum” düzeyinde yüksek oranda olduğu; medeni durum, eğitim durumu, yaş, ünvan ve çalışılan kurum değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılaşma olmadığı ancak cinsiyet ve kıdem değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılaşma olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda ülkemizde eğitim sisteminin yerleşme düşüncesinin yeniden gündeme alınması, gerekli çalışmalara hız verilmesi, iç ve dış paydaşların etkili etkileşimine zemin hazırlanması, açık ve demokratik iletişimin temin edilmesi ve paydaşların görüşlerine yer verilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, yönetici, eğitim sistemi, yerleşme.

GİRİŞ

Hiç şüphe yok ki devletin yeniden düzenlenmesi ve kamusal nüfuzunun ortadan kaldırılması isteği yirminci yüzyılın son çeyreğinden bu yana siyasi ve mali tartışmaların gündemindedir (Yolcu, 2010). Bilgi toplumuna geçişle birlikte ülkeler merkezi yapılardan uzaklaşarak daha güçlü yerel yönetim modeline doğru ilerlemektedir. Bu duruma küreselleşmenin ekonomiye etkisi ve teknolojinin gelişmesi gibi faktörler neden olmuş, bu da merkezi hükümetin ekonomi üzerindeki etkisinin azalmasına yol açmıştır (Görgülü, 2019). Günümüz dünyasında küreselleşme her alanda iş başında; bireyler, kuruluşlar ve ülkeler için fırsatları ve riskleri artırmaktadır (Ekşi & Kaya, 2011). Küresel şartlardaki gelişmeler merkezi hükümetin üzerindeki yükü artırmaktadır. Bu durum, merkezi yönetimin kamu hizmetlerinin yönetimi ve finansmanı konusundaki yüklerinin yerel yönetimlere dağıtılmasını hızlandırmıştır (Şahin, 2023, s. 172).

Türkiye, yerel dinamiklere ve iç potansiyele uygun kalkınmayı sağlamak, yerel düzeyde kurumsal kapasiteyi geliştirmek ve kırsal alanların kalkınmasını sağlamak amacıyla yerleşme sürecini başlatmıştır (Arslan & Atasayar, 2008). Anayasa, illerin idari yönetiminin “geniş yetkiler” ilkesine dayandığını öngörmekte ve “geniş yetkiler” ilkesine dayanan yetkilerin merkezileştirilmesini yumuşatarak valiye yetkilerinin bir kısmını kullanma olanağı tanımaktadır (Koçak-Usluel, 1997). Türk eğitim sistemi hem eğitim yönetiminde hem de kamu hizmetleri yönetiminde merkezi yönetimi benimsemektedir. Millî Eğitim Bakanlığı, eğitim hizmetlerini merkezden yönetim ilkesine uygun olarak düzenler ve sunar (Taşar, 2009). Millî Eğitim Bakanlığı merkez organı, yasanın öngördüğü şekilde geniş yetki devri ilkesine uygun olarak sorumluluk ve yetkilerini il yöneticilerine devretmektedir. Her ne kadar eğitim büyük ilerleme kaydetmiş olsa da eğitim yönetiminin merkezi sistemden kaynaklanan bazı sorunları da ortaya çıkmaya başlamıştır (Kurt, 2006).

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Eğitim hizmetlerinin yerleştirilmesi alanında en çok tartışılan konulardan biri de yerleşmenin ne düzeyde sağlanabileceği, fırsat eşitsizliği vb. konulardır. Bu sorunlar özellikle gelişmekte olan ve az gelişmiş ülkeleri ilgilendirmektedir (Özgen, 2011). Gelişmekte olan bir ülke olarak Türkiye’deki eğitim hizmetlerinin daha etkin ve verimli sunulması açısından eğitim hizmetlerinin yerleştirilmesi süreci büyük önem taşımaktadır (Gürler-Hazman & Küçükilhan, 2018).

Türkiye’deki çalışmalar incelendiğinde eğitim yönetici ve denetçilerine göre yerleşmeyle birlikte eğitimin millî birliği sağlama işlevinin azalacağı ancak ekonomik ve sosyal kalkınmanın daha hızlı gerçekleşeceği (Arslan & Atasayar, 2008); eğitim yöneticilerine göre

yerelleşme sürecinde üst kurumların ve belediyelerin daha pasif konumda kalması gerektiği (Turan vd., 2010); Türkiye’de yerelleşme eğiliminin gözlemlendiği ancak koşulların tam anlamıyla oluşmadığı ve uluslararası yerelleşme eğilimleriyle paralel olmadığı (Odabaş vd., 2016); ortalama her 4-5 yılda bir eğitim-öğretim sisteminde yerelleşmeye veya esnekliğe yönelik değişiklikler yapılsa da hala merkezi yapının baskın olduğu (Bümen, 2019); eğitim yönetiminde yerelleşmenin bazı sorunlar doğuracağı ancak yerelleşmeyle birlikte az gelişen bölgelerdeki akademik başarının artacağı, fırsat eşitliği sunacağı ve istihdam sorununu giderebileceği (Küçükilhan, 2020); merkezi yönetimin yoğun gözetim ve denetimi altında ulusal ya da uluslararası kurum ya da kuruluşlar tarafından zorlama yoluyla yerelleşme sürecinin başladığı fakat iyi yönetilemediği (Bilgiç, 2021; Görgülü, 2019); hem yöneticilerin hem de öğretmenlerin okula dayalı bir yönetim sistemine daha sıcak baktığı (Gürel & Gül, 2021); yerel eğitim sisteminin uygulandığı ülkeler incelendiğinde yerelleşme ile merkezi yönetimin karşılaştığı sorunların hızlıca giderildiği, verimli eğitim süreçlerinin planlandığı gibi birçok avantaj sağladığı (Demirbilek, 2022) vurgulanmaktadır.

Bir yandan Avrupa Birliği ile bütünleşme süreci, diğer yandan Türk eğitim sisteminin getirdiği yapısal, idari ve personel kalitesine ilişkin sorunlar, eğitim kurumlarının idari olarak yeniden yapılandırılmasını gerektirmektedir. Bu doğrultuda okul yöneticileri ve öğretmen görüşlerine göre tercih edilen eğitim yönetim sisteminin, eğitim yönetiminde yerelleşme algısının ve cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu, yaş, mesleki kıdem, ünvan, çalışılan eğitim kademesi değişkenlerine göre yerelleşme algısında farklılaşma olup olmadığının belirlenmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca alan yazındaki araştırmalar incelendiğinde, eğitimin uygulayıcıları olan okul yöneticileri ve öğretmenler açısından inceleyen çok az sayıda araştırma olduğu, alan yazındaki araştırmaların da konuyu genellikle eğitim bütçelerinin düzenlenmesi açısından incelediği görülmektedir. Bu nedenle araştırma, literatürdeki bu önemli eksikliği gidermesi, yerelleşmenin olumlu ve olumsuz yönlerini ortaya koyması açısından önem arz etmektedir.

Kavramsal Çerçeve

Yerelleşme; yerel yönetim, ülkenin merkezi yönetim birimleri ile yerel yönetim birimleri arasındaki işbölümünde önemli bir yer tutmaktadır (Görgülü, 2019); karar alma haklarının, sorumluluklarının ve yükümlülüklerinin üst düzey kuruluşlara veya kuruluşlar arasında devredilmesini (Bümen, 2019) ifade etmektedir. Yerelleşme farklı disiplinlerde, ulusal sistemlerde ve dönemlerde farklı şekilde tanımlanabilecek bir kavramdır. Bu nedenle yerinden yönetim kavramı net ve eksiksiz bir yapıya sahip değildir. Ancak bu kavramsal çeşitlilik bile yerinden yönetim kavramının küresel bir trend ve dünyaya yayılan bir fikir olarak görülmesini engelleyememektedir (Duman, 1998).

Küreselleşmeyle birlikte ortaya çıkan ve değişen roller, okulları da değişime zorlamaktadır. Ancak Türkiye’deki okulların merkezi olarak yönetilmesi açık sistem olan bu kurumların değişen rollere ilişkin uyum sağlamakta zorlandığı görülmektedir. Bu durum eğitimin yerelleşmesi kavramını ortaya çıkarmaktadır (Deniz vd., 2017). Eğitimde yerelleşme, sorumlulukların yeniden tanımlanmasını ve üst karar alma düzeylerinden alt düzeylere aktarılmasını gerektiren bir dizi oldukça karmaşık süreci içermektedir. Yerinden yönetim, okul politikalarının formüle edilmesi, kaynak yaratılması, fonların kullanılması, öğretmenlerin eğitilmesi, planların geliştirilmesi ve okulların yönetilmesi gibi birçok konuyu içermektedir. Yerinden yönetim, öğrencilerin ve ailelerin okullarla olan ilişkisinden, toplumun merkezi hükümetle olan ilişkisinden ve kamusal eğitimin amacı ve öneminden başlayarak yeni bakış açıları ve değer sistemleri getirmektedir (Şişman & Turan, 2003).

Eğitim hizmetlerinin yerinden yönetimini, Keskin (2008) karar alma yetkisinin merkezi yönetimden yerel yönetimlere, sivil toplum kuruluşlarına ve okullara devredilmesi şeklinde ifade ederken, Ömür (2016) ise kamu hizmetlerinin karar alma, planlama, finansman ve yürütme yetki ve sorumluluğunda kendini göstermesi, yani ulusal hiyerarşiden eğitim hizmetlerinin sağlanması olarak ifade etmektedir. Eğitimde yerinden yönetim politikalarının oluşturulması, seçilmesi ve uygulanmasında ayrımlara dikkat edilmesi gerektiği, hangi eğitim konularının yerinden yönetim kapsamına gireceği ve hangi eğitim

konularının yerinden yönetim kapsamına girmeyeceğine dikkatle karar verilmesi gerektiği vurgulanmalıdır (Özgen, 2011). Eğitimde yerelleşme, yerelleşme reformlarının önemli bir bileşeni olmalı ve ulusal düzeyde uygulanmalıdır. Hiç şüphe yok ki eğitimin merkezleştirilmesi, mevcut eğitim sistemimizin yapısında ve işleyişinde çok önemli değişikliklere ihtiyaç olduğunu ortaya koyacaktır (Odabaş vd., 2016).

Merkezden yönetim, hizmetlerin ülke genelinde dengeli dağılımı, fırsat eşitliği, sosyal adalet ilkelerine uygun eğitimin yaygınlaştırılması, ulusal düzeyde projelerin gerçekleştirilmesi ve ulusal bütünlüğün korunması açısından ülkeye önemli ve faydalı hizmetler sunmaktadır (Turan vd., 2010). Ancak günümüzde merkezi yönetim yerel düzeydedir; ihtiyaçları, öncelikleri, sorunları ve çözümleri tespit edip harekete geçememekte, yerel topluluklarla yakın ilişkiler kurarak onları sorunların çözümüne katkıda bulunmaya zorlayamamaktadır (Kurt, 2006).

Yerelleştirilmiş eğitim sistemlerinin daha etkili olması, yerel öncelikleri daha iyi yansıtması, katılımı artırması ve dolayısıyla kaliteyi artırması beklenmektedir ancak şeffaflık, katılım, etkililik veya hesap verebilirlik gibi “anlamlı” neoliberal kavramların yanında önerilen “yerel öncelikleri yansıtma” hedefi, eğitim sistemlerinin ulusal karakterini ortadan kaldırmakta ve bunlar aracılığıyla temel kamu hizmetleri piyasaya bağlanmaktadır (Ölmez & Tonbul, 2011). Başarılı eğitimsel yerelleşme politikaları çeşitli zorluklar ve fırsatlar sunmaktadır. Bu zorlukları fırsata dönüştürmek için değişim süreci bazı davranışsal, yapısal ve hukuki değişiklikleri gerektirmektedir (Taşçı-Kaya & Güner, 2016).

Türk eğitim sistemi, idari yetkinin veya karar alma yetkisinin merkezde olduğu üniter bir sistemdir. Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren eğitimde birlik sağlanmış ve modern sistemin temelleri de atılmıştır (Arslan & Atasayar, 2008). Gelişmiş ülkelerle karşılaştırıldığında Türkiye’de eğitim, uzun süredir planlama ve yönetim açısından oldukça merkezi bir yapıya sahiptir. Ünlü filozof ve eğitimci John Dewey, ulus-devletin kuruluşundan sonra Türk eğitim sistemi hakkında kapsamlı hazırladığı raporda; eğitim yönetiminde merkez ve taşra teşkilatı arasındaki güç dağılımının standartlaştırılmasının gerekli olduğunu, buna ek olarak diğer konuların da merkezden uzaklaştırılarak illere dağıtılması gerektiği gibi bazı önerilerde bulunulmasına rağmen bugüne kadar hayata geçirilememiştir (Şişman & Turan, 2003).

Türkiye’nin yerelleştirme süreci Dünya Bankası’nın doğrudan yönetimi ve denetimi altında ilerlemektedir. Dünya Bankası kaynaklarından alınan politika tavsiyeleri, Türkiye’nin yerinden yönetim sürecini artık geleneksel bir “merkezi yönetim-yerel yönetim dengesi” sorunu olmaktan çıkarmış, sorun temelden değişmiştir (Gürler-Hazman & Küçükilhan, 2018). 1980’den sonra yerinden yönetimin anlamı iki temel politikaya dayanıyordu: Kamu gücünün devletten çeşitli kuruluş ve piyasalara devredilmesi (özelleştirme) ve siyasi-idari karar alma mekanizmalarının özel ve sivil toplum sektörleriyle paylaşılması (yönetişim) (Keskin, 2008). Ancak günümüzün gereksinimlerine ve teknolojik değişimlere paralel olarak bu temeller üzerine inşa edilen sistem değişiklikleri çoğu zaman zamanında hayata geçirilememektedir. Hükümet planları, beş yıllık kalkınma planları ve Milli Eğitim Komisyonu kararları çerçevesinde zaman zaman eğitim hizmetlerinde kurumsal değişiklik veya iyileştirme girişimleri olmuş ancak pek başarılı olunamamıştır (Taşçı-Kaya & Güner, 2016).

YÖNTEM

Araştırma Yöntemi

Araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeliyle yürütülmüştür. Tarama modelleri genellikle mevcut bir durumu veya gerçeği araştırmak ve açıklamak için tasarlanmaktadır. Tarama modeli; nesne, olgu, olay, kişi vb. güncel veya geçmişe ait tüm verilerin incelenmesi mantığına dayanmaktadır. Böylece araştırılan olguya ilişkin parçalı veriler toplanır, sınıflandırılır, organize edilir ve bu işlemler sonrası analiz edilir (Ekiz, 2020).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu; Diyarbakır ili Bağlar ilçesinde görev yapan, kolay ulaşılabilir örneklem yöntemi kullanılarak belirlenen ve çevrimiçi ankete yanıt veren 200 öğretmen ve okul yöneticisi oluşturmaktadır. Çalışma grubuna ait demografik bilgiler aşağıda tablo şeklinde verilmiştir;

Tablo 1. Çalışma grubuna ilişkin veriler

Değişken	Grup	Frekans (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	92	46.0
	Erkek	108	54.0
Medeni Durum	Evlü	136	68.0
	Bekar	64	32.0
Eğitim Durumu	Lisans	112	56.0
	Lisansüstü	88	44.0
Yaş	20-29	24	12.0
	30-39	76	38.0
	40-49	84	42.0
	50 ve üzeri	16	8.0
Mesleki Kıdem	1-5 yıl	28	14.0
	6-10 yıl	56	28.0
	11-15 yıl	48	24.0
	16-20 yıl	24	12.0
Ünvan	21 ve üzeri	44	22.0
	Öğretmen	92	46.0
	Uzman Öğretmen	72	36.0
	Başöğretmen	8	4.0
Çalışılan Eğitim Kademesi	Müdür Yardımcısı	12	6.0
	Müdür	16	8.0
	Okul Öncesi	20	10.0
	İlkokul	20	10.0
Tercih Edilen Yönetim Sistemi	Ortaokul	20	10.0
	Lise	140	70.0
Toplam	Yerelden Yönetim	112	56.0
	Merkezden Yönetim	88	44.0
		200	100.0

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerden %46'sının kadın, %54'ünün erkek; %68'inin evli, %32'sinin bekar; %56'sının lisans, %44'ünün lisansüstü düzeyde eğitim aldığı görülmektedir. Ayrıca araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin %12'sinin 20-29, %38'inin 30-39, %42'sinin 40-49 ve %8'inin 50 ve üzeri yaşta olduğu; %14'ünün 1-5, %28'inin 6-10, %24'ünün 11-15, %12'sinin 16-20-15, %22'sinin 21 ve üzeri yıl mesleki kıdeme sahip olduğu; %46'sının öğretmen, %36'sının uzman öğretmen, %4'ünün başöğretmen, %6'sının müdür yardımcısı, %8'inin müdür ünvanında olduğu ve %10'unun okulöncesi, %10'unun ilkökul, %10'unun ortaokul ve %70'inin ise lise kademesinde çalıştığı görülmektedir.

Veri Toplama Aracı

Araştırma doğrultusunda Turhan (2020) tarafından geliştirilen 5'li likert tarzında 36 soru ve 3 alt faktörden oluşan "Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesi Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçek "Yerelden Yönetim Algısı (1-7)", "Yerel Yönetimlerin Eğitim Yönetimi Kapasitesi Algısı (8-12)" ve "Yerelleşmenin Ekonomi, Eğitim, Yönetim ve Sosyal Yaşama Katkıları Algısı (13-36)" şeklinde alt faktörlerden oluşan 5'li likerte göre düzenlenmiş 36 maddeden oluşmaktadır.

Veri Toplama ve Analizi

Çevrimiçi yöntemle toplanan veriler SPSS programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Toplanan verilerin geçerlilik ve güvenilirliği incelendiğinde Cronbach Alpha değerinin 0,974 olduğu, bu sonuçtan toplanan verilerin güvenilir ve geçerli olduğu anlaşılmaktadır. Analizlerinde

kullanılacak olan testlerin belirlenmesi için yapılan normallik analizine göre basıklık ve çarpıklık değerinin ± 1 aralığında olduğu anlaşılmış, bu nedenle verilerin analizinde parametrik analiz testleri kullanılmıştır.

Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde okul yöneticileri ve öğretmen görüşlerine göre eğitim yönetiminde yerleşme algısının belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilen araştırmaya ilişkin veriler analiz edilmiş ve analizlere ilişkin veriler tablolar halinde aktarılmıştır.

Okul yöneticileri ve öğretmen görüşlerine göre tercih edilen eğitim yönetim sistemine ilişkin analize ait sonuçlar aşağıda tablo olarak gösterilmiştir.

Tablo 2. Tercih edilen eğitim yönetim sistemine ilişkin analiz tablosu

	Frekans (f)	Yüzde (%)
Yerelden Yönetim	112	56.0
Merkezden Yönetim	88	44.0
Toplam	200	100.0

Tablodaki veriler incelendiğinde yönetici ve öğretmenlerin %56'sı yerel yönetimden yana görüş belirtirken %44'ünün ise merkezi yönetimden yana görüş bildirdiği görülmektedir.

Okul yöneticileri ve öğretmen görüşlerine göre eğitim yönetim sisteminde yerleşme algılarına ilişkin analize ait sonuçlar aşağıda tablo olarak gösterilmiştir.

Tablo 3. Yerelden eğitim yönetim sistemi algısına ilişkin analiz tablosu

Kategori	N	\bar{x}	SS
Yerelden Yönetim Algısı	200	3.42	1.185
Yerel Yönetimlerin Eğitim Yönetimi Kapasitesi Algısı	200	3.30	1.119
Yerleşmenin Ekonomi, Eğitim, Yönetim ve Sosyal Yaşama Katkıları Algısı	200	3.32	1.190
Eğitim Yönetim Sisteminde Yerleşme Algısı (Ölçek Geneli)	200	3.34	1.168

Tablodaki veriler incelendiğinde yönetici ve öğretmenlerin eğitim yönetim sisteminde yerleşme algılarının ölçek geneli ve alt boyutlarında "Katılıyorum" düzeyinde yüksek oranda olduğu görülmektedir. Okul yöneticisi ve öğretmenlerin eğitim yönetim sisteminin yerleşmesi hususunda oldukça olumlu görüşte oldukları söylenebilir.

Araştırmaya katılan okul yöneticisi ve öğretmenlerin eğitim yönetim sisteminde yerleşme algısı ölçeği ve alt boyutlarında cinsiyete göre farklılaşma olup olmadığına ilişkin analize ait sonuçlar aşağıda tablo olarak gösterilmiştir.

Tablo 4. Cinsiyet değişkenine göre farklılaşma olup olmadığına ilişkin tablo

	Grup	N	Ort.	SS	F	t	p
Yerelden Yönetim Algısı	Kadın	92	2.98	1.03	.017	-5.25	.000
	Erkek	108	3.80	1.17			
Yerel Yönetimlerin Eğitim Yönetimi Kapasitesi Algısı	Kadın	92	2.84	.959	.491	-5.79	.000
	Erkek	108	3.68	1.10			
Yerleşmenin Ekonomi, Eğitim, Yönetim ve Sosyal Yaşama Katkıları Algısı	Kadın	92	2.89	1.06	.006	-5.01	.000
	Erkek	108	3.69	1.17			
Eğitim Yönetim Sisteminde Yerleşme Algısı	Kadın	92	2.90	1.02	.011	-5.22	.000
	Erkek	108	3.71	1.15			

Tablodaki veriler incelendiğinde ölçek geneli ile tüm alt boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı farklılaşma olduğu görülmektedir ($p < 0.05$). Erkek yönetici ve öğretmenlerin bayan yönetici ve öğretmenlere oranla eğitim yönetim sisteminde yerleşmeye ilişkin değerlendirmelerinin daha olumlu olduğu söylenebilir.

Araştırmaya katılan okul yöneticisi ve öğretmenlerin eğitim yönetim sisteminde yerleşme algısı ölçeği ve alt boyutlarında medeni duruma göre farklılaşma olup olmadığına ilişkin analize ait sonuçlar aşağıda tablo olarak gösterilmiştir.

Tablo 5. Medeni durum değişkenine göre farklılaşma olup olmadığına ilişkin tablo

	Grup	N	Ort.	SS	F	t	p
Yerelden Yönetim Algısı	Evli	136	3.44	1.21	3.125	.425	.672
	Bekar	64	3.37	1.13			
Yerel Yönetimlerin Eğitim Yönetimi Kapasitesi Algısı	Evli	136	3.34	1.14	5.381	.890	.375
	Bekar	64	3.20	1.06			
Yerelleşmenin Ekonomi, Eğitim, Yönetim ve Sosyal Yaşama Katkıları Algısı	Evli	136	3.33	1.23	8.707	.130	.897
	Bekar	64	3.30	1.09			
Eğitim Yönetim Sisteminde Yerelleşme Algısı	Evli	136	3.35	1.20	8.369	.285	.776
	Bekar	64	3.30	1.08			

Tablodaki veriler incelendiğinde ölçek geneli ile tüm alt boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı farklılaşma oluşmadığı görülmektedir ($p>0.05$). Okul yöneticisi veya öğretmenlerin evli ya da bekar olmaları eğitim yönetim sisteminde yerelleşme ilişkin benzer görüşte olduğu söylenebilir.

Araştırmaya katılan okul yöneticisi ve öğretmenlerin eğitim yönetim sisteminde yerelleşme algısı ölçeği ve alt boyutlarında eğitim durumuna göre farklılaşma olup olmadığına ilişkin analize ait sonuçlar aşağıda tablo olarak gösterilmiştir.

Tablo 6. Eğitim durumu değişkenine göre farklılaşma olup olmadığına ilişkin tablo

	Grup	N	Ort.	SS	F	t	p
Yerelden Yönetim Algısı	Lisans	112	3.50	1.01	17.56	1.06	.287
	Lisansüstü	88	3.32	1.37			
Yerel Yönetimlerin Eğitim Yönetimi Kapasitesi Algısı	Lisans	112	3.38	.989	13.88	1.22	.223
	Lisansüstü	88	3.19	1.26			
Yerelleşmenin Ekonomi, Eğitim, Yönetim ve Sosyal Yaşama Katkıları Algısı	Lisans	112	3.38	1.02	23.92	.858	.392
	Lisansüstü	88	3.24	1.37			
Eğitim Yönetim Sisteminde Yerelleşme Algısı	Lisans	112	3.41	1.00	22.89	.956	.340
	Lisansüstü	88	3.25	1.34			

Tablodaki veriler incelendiğinde ölçek geneli ile tüm alt boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı farklılaşma oluşmadığı görülmektedir ($p>0.05$). Okul yöneticisi veya öğretmenlerin aldıkları eğitim düzeylerinin eğitim yönetim sisteminde yerelleşmeye ilişkin görüşlerinde benzerlik olduğu söylenebilir.

Araştırmaya katılan okul yöneticisi ve öğretmenlerin eğitim yönetim sisteminde yerelleşme algısı ölçeği ve alt boyutlarında yaş grubuna göre farklılaşma olup olmadığına ilişkin analize ait sonuçlar aşağıda tablo olarak gösterilmiştir.

Tablo 7. Yaş değişkenine göre farklılaşma olup olmadığına ilişkin tablo

	Grup	N	Ort.	SS	KT	df	x^2	F	p	
Yerelden Yönetim Algısı	20-29	24	3.05	1.01	G.arası	9.45	3	3.152	2.285	.080
	30-39	76	3.68	1.07	G.içi	270.29	196	1.379		
	40-49	84	3.35	1.25	Toplam	279.75	199			
	50 ve üzeri	16	3.21	1.42						
Yerel Yönetimlerin Eğitim Yönetimi Kapasitesi Algısı	20-29	24	2.97	.931	G.arası	3.88	3	1.293	1.033	.379
	30-39	76	3.40	1.11	G.içi	245.48	196	1.252		
	40-49	84	3.33	1.11	Toplam	249.36	199			
	50 ve üzeri	16	3.15	1.45						
Yerelleşmenin Ekonomi, Eğitim, Yönetim ve Sosyal Yaşama Katkıları Algısı	20-29	24	2.93	.958	G.arası	6.12	3	2.042	1.450	.229
	30-39	76	3.49	1.11	G.içi	275.93	196	1.408		
	40-49	84	3.32	1.27	Toplam	282.06	199			
	50 ve üzeri	16	3.17	1.36						
Eğitim Yönetim Sisteminde Yerelleşme Algısı	20-29	24	2.96	.960	G.arası	6.18	3	2.063	1.522	.210
	30-39	76	3.51	1.09	G.içi	265.68	196	1.356		
	40-49	84	3.33	1.24	Toplam	271.87	199			
	50 ve üzeri	16	3.17	1.38						

Tablodaki veriler incelendiğinde ölçek geneli ile tüm alt boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı farklılaşma oluşmadığı görülmektedir ($p>0.05$). Okul yöneticisi veya öğretmenlerin

yaş gruplarına göre eğitim yönetim sisteminde yerleşmeye ilişkin görüşlerinde benzerlik olduğu söylenebilir.

Araştırmaya katılan okul yöneticisi ve öğretmenlerin eğitim yönetim sisteminde yerleşme algısı ölçeği ve alt boyutlarında kıdeme göre farklılaşma olup olmadığına ilişkin analize ait sonuçlar aşağıda tablo olarak gösterilmiştir.

Tablo 8. Kıdem değişkenine göre farklılaşma olup olmadığına ilişkin tablo

	Grup	N	Ort.	SS		KT	df	x ²	F	p
Yerelden Yönetim Algısı	1-5 yıl	28	3.46	.889	G.arası	11.27	4	2.819	2.047	.089
	6-10 yıl	56	3.67	1.03	G.içi	268.47	195	1.377		
	11-15 yıl	48	3.40	1.28	Toplam	279.75	199			
	16-20 yıl	24	2.85	1.24						
	21 ve üzeri	44	3.41	1.31						
Yerel Yönetimlerin Eğitim Yönetimi Kapasitesi Algısı	1-5 yıl	28	3.40	.850	G.arası	9.11		2.277	1.848	.121
	6-10 yıl	56	3.51	.984	G.içi	240.25		1.232		
	11-15 yıl	48	3.16	1.27	Toplam	249.36				
	16-20 yıl	24	2.83	1.14						
	21 ve üzeri	44	3.36	1.18						
Yerleşmenin Ekonomi, Eğitim, Yönetim ve Sosyal Yaşama Katkıları Algısı	1-5 yıl	28	3.36	.890	G.arası	14.34		3.586	2.612	.037*
	6-10 yıl	56	3.57	.932	G.içi	267.72		1.373		
	11-15 yıl	48	3.20	1.36	Toplam	282.06				
	16-20 yıl	24	2.70	1.33						
	21 ve üzeri	44	3.45	1.27						
Eğitim Yönetim Sisteminde Yerleşme Algısı	1-5 yıl	28	3.39	.880	G.arası	12.72		3.181	2.393	.052
	6-10 yıl	56	3.58	.945	G.içi	259.14		1.329		
	11-15 yıl	48	3.23	1.32	Toplam	271.87				
	16-20 yıl	24	2.75	1.27						
	21 ve üzeri	44	3.43	1.26						

* 6-10 yıl > 16-20 yıl

Tablodaki veriler incelendiğinde ölçek geneli ile yerelden yönetim algısı ve yerel yönetimlerin eğitim yönetimi kapasitesi algısı alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılaşma oluşmadığı ($p>0.05$) ancak yerleşmenin ekonomi, eğitim, yönetim ve sosyal yaşama katkıları algısı alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı farklılaşma olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Gruplar arasındaki farklılaşmaya ilişkin yapılan Post Hoc analizine göre 16-20 yıl kıdemdeki yönetici ve öğretmenlere göre 6-10 yıl kıdemdekilerin daha olumlu görüşte oldukları görülmektedir. Yönetici ve öğretmenlerin eğitim yönetim sisteminde yerleşmeye ilişkin değerlendirmelerinin benzer şekilde olduğu ancak yerleşmenin ekonomi, eğitim, yönetim ve sosyal yaşama katkıları hususunda 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip yönetici ve öğretmenlerin 16-20 yıl mesleki kıdemdekilere oranla daha olumlu olduğu söylenebilir.

Araştırmaya katılan okul yöneticisi ve öğretmenlerin eğitim yönetim sisteminde yerleşme algısı ölçeği ve alt boyutlarında ünvana göre farklılaşma olup olmadığına ilişkin analize ait sonuçlar aşağıda tablo olarak gösterilmiştir.

Tablo 9. Ünvan değişkenine göre farklılaşma olup olmadığına ilişkin tablo

	Grup	N	Ort.	SS		KT	df	x ²	F	p
Yerelden Yönetim Algısı	Öğretmen	92	3.45	.996	G.arası	9.15	4	2.288	1.649	.164
	Uzm. Öğretmen	72	3.37	1.32	G.içi	270.60	195	1.388		
	Başöğretmen	8	4.28	.305	Toplam	279.75	199			
	Müd. Yar.	12	3.47	1.57						
Yerel Yönetimlerin Eğitim Yönetimi Kapasitesi Algısı	Müdür	16	3.00	1.36						
	Öğretmen	92	3.23	.931	G.arası	8.97	4	2.243	1.820	.127
	Uzm. Öğretmen	72	3.31	1.26	G.içi	240.38	195	1.233		
	Başöğretmen	8	4.20	.213	Toplam	249.36	199			
Yerelleşmenin Ekonomi, Eğitim, Yönetim ve Sosyal Yaşama Katkıları Algısı	Müd. Yar.	12	3.53	1.49						
	Müdür	16	3.00	1.25						
	Öğretmen	92	3.33	.930	G.arası	9.29	4	2.324	1.661	.161
	Uzm. Öğretmen	72	3.25	1.41	G.içi	272.76	195	1.399		
Eğitim Yönetim Sisteminde Yerelleşme Algısı	Başöğretmen	8	4.25	.267	Toplam	282.06	199			
	Müd. Yar.	12	3.50	1.53						
	Müdür	16	3.00	1.31						
	Öğretmen	92	3.34	.931	G.arası	9.01	4	2.253	1.671	.158
Eğitim Yönetim Sisteminde Yerelleşme Algısı	Uzm. Öğretmen	72	3.28	1.36	G.içi	262.86	195	1.348		
	Başöğretmen	8	4.25	.267	Toplam	271.87	199			
	Müd. Yar.	12	3.50	1.53						
	Müdür	16	3.00	1.31						

Tablodaki veriler incelendiğinde ölçek geneli ile tüm alt boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı farklılaşma oluşmadığı görülmektedir ($p>0.05$). Yönetici veya öğretmenlerin görev unvanlarına göre eğitim yönetim sisteminde yerelleşmeye ilişkin görüşlerinde benzerlik olduğu söylenebilir.

Araştırmaya katılan okul yöneticisi ve öğretmenlerin eğitim yönetim sisteminde yerelleşme algısı ölçeği ve alt boyutlarında çalışılan kuruma göre farklılaşma olup olmadığına ilişkin analize ait sonuçlar aşağıda tablo olarak gösterilmiştir.

Tablo 10. Çalışılan kurum değişkenine göre farklılaşma olup olmadığına ilişkin tablo

	Grup	N	Ort.	SS		KT	df	x ²	F	p
Yerelden Yönetim Algısı	Okul Öncesi	20	3.34	1.30	G.arası	1.40	3	.468	.330	.804
	İlkokul	20	3.48	1.38	G.içi	278.34	196	1.420		
	Ortaokul	20	3.20	1.27	Toplam	279.75	199			
	Lise	140	3.46	1.13						
Yerel Yönetimlerin Eğitim Yönetimi Kapasitesi Algısı	Okul Öncesi	20	3.40	1.23	G.arası	.848	3	.283	.223	.880
	İlkokul	20	3.44	1.25	G.içi	248.51	196	1.268		
	Ortaokul	20	3.20	1.18	Toplam	249.36	199			
	Lise	140	3.28	1.08						
Yerelleşmenin Ekonomi, Eğitim, Yönetim ve Sosyal Yaşama Katkıları Algısı	Okul Öncesi	20	3.35	1.29	G.arası	1.12	3	.375	.261	.853
	İlkokul	20	3.49	1.33	G.içi	280.94	196	1.433		
	Ortaokul	20	3.15	1.21	Toplam	282.06	199			
	Lise	140	3.32	1.16						
Eğitim Yönetim Sisteminde Yerelleşme Algısı	Okul Öncesi	20	3.35	1.28	G.arası	.980	3	.327	.236	.871
	İlkokul	20	3.48	1.33	G.içi	270.89	196	1.382		
	Ortaokul	20	3.17	1.22	Toplam	271.87	199			
	Lise	140	3.34	1.12						

Tablodaki veriler incelendiğinde ölçek geneli ile tüm alt boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı farklılaşma oluşmadığı görülmektedir ($p>0.05$). Yönetici veya öğretmenlerin çalıştıkları eğitim kademesine göre eğitim yönetim sisteminde yerelleşmeye ilişkin görüşlerde benzerlik olduğu söylenebilir.

Tartışma

Okul yöneticileri ve öğretmen görüşlerine göre eğitim yönetiminde yerleşme algısının belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilen bu araştırma bulgularına göre yönetici ve öğretmenlerin genel olarak yerel yönetimden yana görüş bildirdiği görülmektedir. Atasayar (2005) ile Arslan ve Atasayar (2008)'in MEB taşra yöneticileriyle yaptığı araştırmalarda yerleşme ile ekonomik ve sosyal kalkınmanın daha hızlı gerçekleşeceği hususunda görüş ayrılığı olduğuna dikkat çekilmektedir. Ölmez ve Tonbul (2011)'ün okul yöneticileriyle yaptıkları araştırmada ülke olarak yerleşmeye hazır olunmadığı, Eğitim Bölgeleri Danışma Kurulları Yönergesi kapsamında yeterli adımların atılmadığı ve iç ve dış paydaşlar arasında etkileşim hususunda yeterli etkileşimin olmadığı şeklinde okul yöneticilerinin görüş belirttikleri görülmektedir. Küçükilhan (2020)'nin yaptığı araştırmada eğitim hizmetlerinin yerleşmesi sürecinde siyasi kültürün gelişmediği ve bu duruma bağlı olarak yerleşmenin önünde en önemli sorun olduğu belirtilmektedir. Gürel ve Gül (2021)'ün yaptıkları araştırmada ise okul yöneticilerinin okula dayalı bir yönetime sıcak baktıkları görülmektedir. Bu araştırmalar çerçevesinde yerleşme ile ilgili çeşitli çalışmalar yapıldığı ancak yeterli olmadığı, yerleşmenin önünde çeşitli engeller olduğu ve yönetici ve öğretmenlerin yerleşmeden yana oldukları görülmektedir. Yönetici ve öğretmenlerin yerleşmeden yana olmaları bu araştırma bulgularını destekler niteliktedir.

Eğitim yönetim sisteminde yerleşme algılarının ölçek geneli ve alt boyutlarında "Katılıyorum" düzeyinde yüksek oranda olduğu görülmektedir. Mutlu (2017) ve Turhan (2020) tarafından yapılan araştırmalarda yerleşme hususunda katılıyorum düzeyinde sonuca ulaşılması bu araştırma bulgularını destekler niteliktedir.

Eğitim yönetim sisteminde okul yöneticileri ve öğretmenlerin yerleşme algılarının cinsiyet ve kıdem değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılaşma olduğu görülmektedir. Atasayar (2005) ve Arslan ve Atasayar (2008)'in yaptıkları araştırmada kıdem; Turhan (2020)'in yaptığı araştırmada cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılıklar oluştuğu sonucuna ulaşılması bu araştırma bulgularını destekler niteliktedir. Mutlu (2017)'nin yaptığı araştırmada ise cinsiyet ve kıdem; Turhan (2020)'in yaptığı araştırmada kıdem değişkenine göre farklılık oluşmaması bu araştırma bulgularıyla farklılık göstermektedir.

Eğitim yönetim sisteminde okul yöneticileri ve öğretmenlerin yerleşme algılarının medeni durum, eğitim durumu, yaş, ünvan ve çalışılan kurum değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılaşma olmadığı görülmektedir. Mutlu (2017)'nin yaptığı araştırmada eğitim durumu; Turhan (2020)'in yaptığı araştırmada medeni durum, yaş ve eğitim durumu değişkenine göre farklılık oluşmaması sonucuna ulaşılması bu araştırma bulgularını destekler niteliktedir. Atasayar (2005) ve Arslan ve Atasayar (2008)'in yaptığı araştırmada ünvan ve eğitim durumu; Mutlu (2017)'nin yaptığı araştırmada yaş; Turhan (2020)'in yaptığı araştırmada ünvan ve çalışılan kurum değişkenine göre anlamlı farklılıklar oluştuğu sonucuna ulaşılması araştırma bulgularıyla farklılık göstermektedir.

Sonuç

Eğitim sisteminin merkeziliği, eğitim kararlarının alınma düzeyi, bu kararları kimin aldığı ve nasıl finanse edildiği ile ilgilidir. Kararın verilme şekli tüm eğitim sistemini etkilemektedir. Yönetim süreci temelde bir karar verme süreci olduğundan, karar verme yönetimin özü anlamına gelmektedir (Bümen, 2019). Günümüz dünyasında herhangi bir politikanın oluşturulması merkezi hükümetin kontrolünden ayrılamaz ve tüm modern ülkeler merkezileşmenin özelliklerini taşımaktadır. Başka bir deyişle, eğitimsel adem-i merkezîyet için mutlak veya ideal bir model yoktur; adem-i merkezîyet bir derece meselesidir ve her ademi merkezîyetçi model, merkezileşmenin belirli unsurlarını içermektedir (Şahin, 2023). Her ülke ve kültür için geçerli olan bir yerleşme formülü yoktur. Her ülkenin kendi eğitim sistemi içerisinde kendi kararlarını vermesi gerekmektedir (Demirbilek, 2022). Küresel güçler, yerel sorunlar, etnik sorunlar, ekonomik sorunlar, bölgesel farklılıklar, eğitim ve tüm toplumu ilgilendiren diğer konular söz konusu olduğunda kararların tam analiz edilerek verilmesi gerekmektedir. Yerleşmenin tamamen faydalı mı yoksa tamamen zararlı bir uygulama mı olduğu konusunda net bir sonuca varmak mümkün olmamaktadır (Şahin, 2023, s. 175).

Okul yöneticileri ve öğretmen görüşlerine göre eğitim yönetiminde yerleşme algısının belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilen bu araştırma bulgularına göre yönetici ve öğretmenlerin genel olarak yerel yönetimden yana görüş bildirdiği; eğitim yönetim sisteminde yerleşme algılarının ölçek geneli ve alt boyutlarında "Katılıyorum" düzeyinde yüksek oranda olduğu; medeni durum, eğitim durumu, yaş, unvan ve çalışılan kurum değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılaşma olmadığı ancak cinsiyet ve kıdem değişkenine göre ise istatistiksel olarak anlamlı farklılaşma olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öneri

Araştırma sonuçlarından hareketle ülkemizde eğitim sisteminin yerleşme düşüncesinin yeniden gündeme alınması, gerekli çalışmalara hız verilmesi, iç ve dış paydaşların etkili etkileşimine zemin hazırlanması, açık ve demokratik iletişimin temin edilmesi, paydaşların görüşlerine yer verilmesi, kadın ve kıdem yılı yüksek olan öğretmen ve yöneticilere ilişkin bilgilendirici çalışmalar yapılması, farklı yöntemlerle örneklemin genişletilip konunun yeniden araştırılması önerilmektedir.

Kaynakça

- Arslan, M. M., & Atasayar, H. H. (2008). Milli Eğitim Bakanlığı taşra örgütü yöneticilerinin yerleşme konusundaki görüşleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 41(2), 59–79.
- Atasayar, H. H. (2005). *Milli Eğitim Bakanlığı taşra örgütü yöneticilerinin yerleşme konusundaki görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bilgiç, E. (2021). *Küresel eğitim reformunun bir parçası olarak Türkiye’de eğitimde yerleşme*. Bütünleşik Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bümen, N. T. (2019). Türkiye’de merkezîyetçiliğe karşı özerklik kısılcacında eğitim programları: Sorunlar ve öneriler. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 27(1), 175–185.
- Demirbilek, M. (2022). Avustralya, Kanada ve Almanya’da eğitimde yerleşme politikaları ve uygulamaları. *Alanyazın*, 3(1), 103–123.
- Deniz, L., Sarıdaş, G., Araç, İ., Çelikel, Ö. F., & Tayfur, M. F. (2017). Yerleşme kapsamında öğretmenlerin okul temelli mesleki gelişiminde okul ortamlarını değerlendirmeleri. *Akademik Bakış Dergisi*, 59, 400–423.
- Duman, A. (1998). Yerinden yönetim mi, yoksa yerleşme mi? *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 16(16), 467–483.
- Ekiz, D. (2020). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (6. Baskı). Anı Yayıncılık.
- Ekşi, H., & Kaya, M. (2011). Okul merkezli yönetim sistemine ilişkin öğretmen görüşleri. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 33, 45–60.
- Görgülü, D. (2019). Eğitim örgütlerinde yerleşme. *Uluslararası Liderlik Çalışmaları Dergisi: Kuram ve Uygulama*, 2(1), 73–85.
- Gürel, K., & Gül, İ. (2021). Eğitimde yerleşme. *Uluslararası PEGEM Eğitim Kongresi (IPCEDU-2021)*, 225–235.
- Gürler-Hazman, G., & Küçükilhan, M. (2018). Eğitim hizmetlerinde yerleşme sorunsalı: Yerel idareciler ve merkezi yönetim yetkilileri açısından ampirik bir değerlendirme. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 20(1), 41–55.
- Keskin, N. E. (2008). Dünya bankası ve eğitimde yerleşme: Kamu okullarında işletmecilik. *Küreselleşme ve Demokratikleşme Uluslararası Sempozyumu (27-30 Mart)*, 617–624.
- Koçak-Usluel, Y. (1997). Milli Eğitim Bakanlığı’nın merkez örgütü yöneticilerinin yerleşme konusundaki görüşleri. *Eğitim ve Bilim*, 21(103), 25–36.

- Küçükilhan, M. (2020). *Eğitim hizmetlerinin idari yerelleşme süreci: Türkiye’de merkezi idare ve belediye yöneticileri açısından bir değerlendirme*. Doktora Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kurt, T. (2006). Eğitim yönetiminde yerelleşme eğilimi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 14(1), 61–72.
- Mutlu, O. (2017). *Maarif müfettişlerinin eğitimde yerleşmenin okulların ekonomik sorunlarının çözümüne katkılarına dair görüşlerinin incelenmesi (İstanbul ili örneği)*. Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Odabaş, H., Tekdere, M., & Aktepe, E. (2016). Eğitim hizmetlerinin yerelleşmesinin muhtemel etkileri: Türkiye’de uygulanabilirliği. *Proceedings from International Conference in Economics (1-3 Şubat)*, 1–30.
- Ölmez, Ö., & Tonbul, Y. (2011). Eğitim yönetiminin yerelleşmesi sürecinde bir uygulama: eğitim bölgeleri danışma kurulları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(21), 153–179.
- Ömür, Y. E. (2016). Eğitimde neoliberal yerelleşme ve eleştirisi. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(1), 10–25.
- Özgen, V. (2011). *Eğitim hizmetlerinde yerelleşme ve hizmet kalitesi*. Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Şahin, M. (2023). Eğitimde yerelleşme. İçinde S. Girgin (Ed.), *Eğitimde Güncel Yaklaşımlar-2* (1. baskı, ss. 167–189). Efe Akademi Yayınları. https://books.google.com.tr/books?hl=tr&lr=&id=o_GmEAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PA167&dq=Eğitim+Yönetim+Sisteminin+Yerelleşmesi&ots=CKKTEz2GCX&sig=YNZbWnCbGecok4ODHjOTzaXMPnY&redir_esc=y#v=onepage&q=Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesi&f=false
- Şişman, M., & Turan, S. (2003). Eğitimde Yerelleşme ve Demokratikleşme Çabaları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 34(34), 300–315.
- Taşar, H. H. (2009). Merkeziyetçi yönetim yapısının kamu okulları üzerinde bıraktığı olumsuz etkiler. *Aduyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(2), 108–119.
- Taşçı-Kaya, G., & Güner, H. (2016). Küreselleşme ve eğitimde yerelleşme. İçinde N. Çelebi (Ed.), *Küreselleşme ve Eğitime Yansımaları* (1. Baskı, ss. 321–357). Ankara Nobel Yayıncılık.
- Turan, S., Yücel, C., Karataş, E., & Demirhan, G. (2010). Okul müdürlerinin yerinden yönetim hakkındaki görüşleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(1), 1–18.
- Turhan, S. (2020). *Eğitim yönetim sisteminde yerelleşme ve Türkiye için bir model önerisi*. Doktora Tezi, Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yolcu, H. (2010). Neo-liberal dönüşümün yaşandığı ülkelerde yerelleşme ve okul özerkliği uygulamaları. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 6(12), 253–273.